

โครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะวิจัยให้นักศึกษาอาชีวศึกษา

ระยะที่ 2 การฝึกอบรมครูที่ปรึกษาการวิจัย

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนและปฏิรูปวิธีสอบ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพแข่งขันในโลกอาชีพเมื่อจบการศึกษา ต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการคิดอย่างเป็นระบบ (systems thinking) จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ การสอนเรื่องการทำงาน และอาชีพต้องมีเรื่องต่าง ๆ ประกอบกันหลายประการ ทั้งในเรื่องการคิด การทำมาหากิน สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ฯลฯ นำมารวมผสมผสานเข้ากัน ไม่สามารถแยกส่วนการเรียนรู้ และต้องพยายามลงลึกไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมาย มุ่งไปสู่การคิด การแสวงหาการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตของผู้เรียน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้นำ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และสอนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ ข้อมูลที่ถูกต้องผ่านกระบวนการวิจัยอย่างง่าย เพื่อให้การเรียนรู้ที่มีความหมายใช้ในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต การเรียนการสอนจึงเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะวิจัยให้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญ ในการพัฒนาการอาชีวศึกษา การสร้างคุณภาพผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม สำนักพัฒนาสมรรถครูและบุคลากรอาชีวศึกษา จึงได้วางแผนพัฒนาการฝึกอบรม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้สอนวิชาโครงการ ในหลักสูตรครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย เพื่อให้มีความมั่นใจในการสร้างทักษะวิจัยให้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำวิจัยได้
- 2.2 เพื่อให้ครูสามารถเป็นที่ปรึกษา ด้านวิจัย ให้แก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

/3. เป้าหมาย...

3. เป้าหมาย

ครูผู้สอนวิชาชีพในระดับ ปวช. และปวส. จำนวน 100 คนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

หลักสูตรครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา คัดเลือกครูผู้สอนวิชาโครงการ วิทยาลัยละ 1 คน ในระดับ ปวช. และปวส. ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

4.1. เป็นผู้จบปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยมาก่อน หรือมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียน นักศึกษาได้ทำวิจัย/โครงการ

4.2. เป็นผู้ที่มีพร้อมจะเป็นครูที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในการทำวิจัย และจะต้องกลับไปสอนในวิชาโครงการ / เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะผู้เรียนให้ทำวิจัยได้โดยบูรณาการความรู้ในวิชาชีพของตน

4.3. เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถกลับไปดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาทำวิจัยได้

5. สนองนโยบายหรือยุทธศาสตร์

5.1. เป็นโครงการที่เป็น Agenda ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2549 จากการประชุมผู้บริหารสำนักต่าง ๆ เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 เลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มอบให้สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา เร่งดำเนินการเพื่อให้นักศึกษาสามารถทำวิจัยอย่างง่ายได้โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนของครู

5.2. สอดคล้องนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) การปฏิรูปอาชีวศึกษา จะต้องพัฒนาระบบการวิจัยและพัฒนา และการจัดการความรู้ เพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6. หลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม

หลักสูตรครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย

- 6.1 แนวคิดการจัดการศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ / แนวทางการดำเนิน โครงการ
- 6.2 การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาระบบการคิดของผู้เรียน
- 6.3 ความหมายของการวิจัย รูปแบบและองค์ประกอบวิจัย
- 6.4 การสอนที่ใช้กิจกรรมโครงการ และวิจัย

/6.5 การจัด...

6.5 การจัดทำแผนการเรียนรู้วิชาโครงการ โดยใช้กระบวนการวิจัย

6.6 ฝึกปฏิบัติการวิจัยเบื้องต้นสำหรับการประกอบอาชีพ

- ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์และกำหนดคำถามวิจัย
- ฝึกปฏิบัติการสร้างกรอบแนวคิด การวิจัย
- ฝึกปฏิบัติรวบรวมข้อมูล/สร้างเครื่องมือ/การวางแผนการทดลอง
- ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูล
- ฝึกปฏิบัติการสรุปผลข้อมูล
- ฝึกปฏิบัติการนำเสนอ

6.7 การจัดทำรายงานผลการวิจัย

6.8 การประเมินผลการเรียนรู้ และเกณฑ์การนำเสนอผลงานในระยะที่ 4

6.9 การเตรียมตัวเพื่อเป็นที่ปรึกษาผู้เรียนในการทำวิจัย

7. รูปแบบการฝึกอบรมการพัฒนาครู

7.1 รูปแบบการฝึกอบรม

7.1.1 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ face to face ในหลักสูตรครูที่ปรึกษาการวิจัย ซึ่งต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะและต้องได้รับคำแนะนำจากวิทยากร (ซึ่งเป็นครูที่สอนวิชาโครงการ และได้รับการคัดเลือก วิทยาลัยละ 1-2 คน) ใช้วิธีบรรยายและฝึกปฏิบัติ มีการทดสอบความรู้ครูก่อนอบรมและหลังอบรม

7.1.2 ฝึกอบรมระบบห้องอบรมเสมือนจริง (ถ่ายทอดสดทางไกลจากห้องอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านระบบเครือข่าย Internet ซึ่งผู้อบรมสามารถโต้ตอบและซักถามกับวิทยากรที่อยู่ห่างไกลได้ทันทีด้วยภาพและเสียง (Conference)) วิธีนี้ใช้กับครูกลุ่มเป้าหมายสอนวิชาโครงการ ที่ไม่สามารถมาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบที่ 7.1 ได้เนื่องจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการต้องจำกัด

7.2 การพัฒนาครูหลังการฝึกอบรมและครูผู้สนใจที่ไม่สามารถเข้ารับการฝึกอบรม

7.2.1 ศึกษาด้วยตนเอง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสอนผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่าน เว็บไซต์ www.bpcd.net ระบบ e – Training

7.2.2 ครูศึกษาด้วยตนเอง จากสื่อ VTR –CD บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสอนผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย (กรณีสถานศึกษาที่ห่างไกลไม่มีความพร้อมด้านระบบอินเทอร์เน็ต

7.2.3 เว็บบอร์ด การตอบข้อซักถามปัญหาต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้เชี่ยวชาญส่วนกลาง เป็นผู้ให้คำปรึกษา

7.2.4 Knowledge Management (K.M) ของ สสอ. เป็นการให้ความรู้แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลักษณะ Best Practice ผ่าน เว็บไซต์ www.bpcd.net

/8. สื่อที่ใช้...

8. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 8.1 สื่อฝึกอบรมหลักสูตรที่ 2 ให้ครูศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 8.2 เอกสารประกอบการอบรม
- 8.3 คู่มือการเป็นวิทยากร / CD เพื่อนำไปเผยแพร่/จัดการเรียนการสอน
- 8.4 ตัวอย่างกิจกรรม การเรียนรู้ สอน โดยกิจกรรมวิจัย
- 8.5 ตัวอย่างผลงาน
- 8.6 คอมพิวเตอร์ และเครื่องฉาย Projector/Visualizes
- 8.7 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและจอรับภาพ

9. วิทยากร

- วิทยากรจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิทยากรภายในจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 5 ระยะ

ระยะที่ 2 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาด้านการวิจัย วันที่ 7-12 พฤษภาคม 2549

11. สถานที่

ระยะที่ 2 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย ณ ห้องประชุม OECF อาคาร 4 สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา และถ่ายทอดสดไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

12. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

12.1 งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการดำเนินงาน ระยะที่ 2 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย จำนวน 269,620 บาท (สองแสนหกหมื่นเก้าพันหกร้อยยี่สิบบาทถ้วน) โดยมีค่าใช้จ่ายดังนี้

ระยะที่ 2 การฝึกอบรมหลักสูตรครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย

2.1 จัดฝึกอบรมหลักสูตรครูให้คำปรึกษาด้านวิจัย

- ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน x 600 บาท x 10 ชม. x 5 วัน = 60,000 บาท
- ค่าพาหนะวิทยากรและคณะกรรมการ
400 บาท x 6 คน x 4 วัน = 9,600 บาท

/- ค่าวัสดุ...

- ค่าวัสดุและเอกสารฝึกอบรม 300 บาท x 110 ชุด	=	33,000 บาท
- ค่าวัสดุสำนักงานและค่าถ่ายเอกสาร	=	10,000 บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 40 บาท x 5 วัน x 110 คน	=	22,000 บาท
- ค่าอาหารกลางวันของผู้เข้ารับการอบรมและคณะกรรมการ 150 บาท x 5 วัน x 110 คน	=	82,500 บาท
รวมค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	=	217,100 บาท

2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอบรมทางไกลห้องปฏิบัติการเสมือนจริง (ถ่ายทอดสด)

- ค่าพาหนะคณะกรรมการ 6,000 บาท x 2 คน	=	12,000 บาท
- ค่าที่พักคณะกรรมการ 800 บาท x 5 วัน x 2 คน	=	8,000 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงคณะกรรมการ 180 บาท x 7 วัน x 2 คน	=	2,520 บาท
- ค่าวัสดุในการจัดทำสื่อทางไกล	=	30,000 บาท
รวมค่าใช้จ่ายการอบรมทางไกล	=	52,520 บาท
รวมค่าใช้จ่ายในระยะที่ 2	=	269,620 บาท

(สองแสนหกหมื่นเก้าพันหกร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

ตัวเลขใช้จ่ายทุกรายการ

12.2 ใช้งบประมาณจากสถานศึกษาต้นสังกัด เพื่อเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะของผู้เข้าอบรมและผู้นำเสนอผลงาน

13. การประเมินผล

13.1 ประเมินผลการตอบแบบสอบถามความเข้าใจในการดำเนินโครงการของผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ

13.2 การสังเกตการณ์ระหว่างการประชุมครูที่ปรึกษาด้านวิจัย

13.3 ประเมินผลงาน การจัดทำแผนกิจกรรมการเรียนการสอนในการทำวิจัย

13.4 การจัดทำแผนการขยายผล

13.5 การติดตามผลในระยะเวลา 6 เดือน หลังการอบรม

14. ดัชนีชี้วัด

14.1 ด้านปริมาณ

- ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน = 100 คน
- ครูเข้ารับการอบรมทางไกล จำนวน = 5,000 คน
- นักศึกษาโครงการวิจัยที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่า 1,000 โครงการ

/14.2 ด้านคุณภาพ...

14.2 ด้านคุณภาพ

- ครูกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลงานวิจัย
- ผู้เรียนมีผลงานวิจัย และมีชิ้นงานวิจัยที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์การตัดสิน และเกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาทางสังคม และนำไปสู่เชิงพาณิชย์

15. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 ครูผู้สอนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่ได้รับไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และแผนจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถทำวิจัยได้

15.2 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด และสามารถทำวิจัยได้มีความเชื่อมั่นในบูรณาการความรู้เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพ เป็นที่ยอมรับของสังคม และผลงานนำไปสู่เชิงพาณิชย์ หรือแก้ปัญหาทางสังคมได้

16. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา กลุ่มพัฒนาคณาจารย์

ตารางการฝึกอบรมโครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะวิจัยของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ระยะที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาการวิจัย

วันที่ 7-12 พฤษภาคม 2549

ณ ห้องประชุม ชั้น 2 อาคาร 2 สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

เวลา	8.30 – 9.30	9.30 – 10.00	10.15 – 11.00	11.00 – 12.00	13.00 – 14.00	14.00 – 15.00	15.15 – 16.00	16.00 – 17.00	19.00– 20.00	20.00 – 21.00
วัน										
7 พ.ค. 49						รายงานตัว ปฐมนิเทศ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์		Pre-test		
8 พ.ค. 49	พิธีเปิด บรรยายพิเศษ แนวคิดการจัดการ อาชีวศึกษายุคใหม่		ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับ การสอนวิชาโครงการ/ ปัญหาพิเศษ (รศ.ดร.บุญเรียง)		การเขียนโครงการ / ปัญหาพิเศษโดยใช้กระบวนการวิจัย (รศ.ดร.บุญเรียง)			ฝึกปฏิบัติวิเคราะห์และ กำหนดคำถามการวิจัย การเขียนโครงการวิจัย		
9 พ.ค. 49	การออกแบบวิจัย (ดร.วสันต์)				การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในวิชาโครงการ/ ปัญหาพิเศษ (รศ.ดร.วิกร)			ฝึกปฏิบัติการสร้าง เครื่องมือ		
10 พ.ค. 49	การวิเคราะห์ข้อมูล (รศ.ดร.บุญเรียง)		การเขียนรายงานวิชา โครงการ/ปัญหาพิเศษ (ดร.วรัชยา)		วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ (ดร.วสันต์)			เตรียมนำเสนอผลงาน		
11 พ.ค. 49	นำเสนอผลงาน				นำเสนอผลงาน				นำเสนอผลงาน	
12 พ.ค. 49	การจัดทำแผนการเรียนรู้วิชาโครงการงาน (รศ.ดร.กุลขนิษฐ + ผศ.ดร.พนิต)				Pre-test	การเตรียมตัวเพื่อเป็นที่ ปรึกษา		คำถาม พิธีปิด		

1. พักรับประทานอาหารว่างเช้าเวลา 10.00 -10.15 น. อาหารกลางวัน 12.00 – 13.00 น. บ่ายเวลา 15.00 – 15.15 น.
2. อาหารเช้า และอาหารเย็นรับประทานตามอัธยาศัย
3. ขอให้มารายงานตัวและปฐมนิเทศโดยพร้อมเพียงในวันที่ 7 พฤษภาคม 2549 เวลา 14.00 น.